

Gazeta eșe de 2 ori: Miercuri și Duminică, Foliă, cându concedu ajutoriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunátoria.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 19.

Brasiovu 24/12 Martiu

1869.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Revista diurnalistica

despre conferinti'a partitei romane din Miercuri.

Intre tóte diurnalele maghiare se intereséza mai tare de ceea ce facu romanii „Hazánk“, diurnalulu centrului stangu, adica a partitei opositionale, care apare in Pest'a. Pentru cá se scimu de timpuriu fondulu judecatii acestei partite, care se numesce pe sene liberala si democratica, cá dela inceputu se i scimu mesura ascunsurile si rezervările, vomu reproduce respect. articulu, cu pre pucine reflexiuni. Elu in Nr. 60 din 14 Martiu a. c. vorbesce in tonulu urmatoriu;

„In Timisiór'a se defipse program'a nationalitatiloru si de acolo se expedà parol'a in mai multe parti ale tiei. Se pare, cumca domni, cari facura program'a in Timisiór'a pentru tóte nationalitatile nemaghiare, -si au alesu cu deosebire Transilvani'a de aren'a séu campu de lupta alu agitantiuniloru lor. Unu punctu din program'a Timisiórei pretende indereptu autonomi'a Ardélului si o sustiene in opusetiune cu istori'a si legea; ei si in mani'a fapteloru complinite tienu, ca diet'a Ungariei nu póte fi loculu, unde se decide despre causele Ardélului. In timpu ce romanii din Ungari'a in sensulu strictu luati vorbescu in Ungari'a astfelu, si din partesi intra in diet'a Ungariei pentrucá acolo se profeseze acelasi refrenu, — au consiliatu romaniloru transilvani politic'a pasiva de parola. Ei incepura a agita in directiunea acésta pe calea presei prin agentii si matadorii romani din Transilvani'a. Una consecintia a acestoru agitatiuni sistematice au fostu convenirile tienute de catra intieleginti'a romana in mai multe locuri ale Transilvaniei, in cari se decretà principiulu politicei pasive.

In Miercuri inca se tiend nu de multu una adunare, la care luà parte o inteligintia romana numerosa. Aici se decide nu numai abtinererea dela alegerile deputatiloru dietali, ci constituirea si unu comitetu alu partitei nationale, cu resiederea in Sibiu, si foile romane anuncia cu triumfu inaltu, ca „partit'a romana nationala in Transilvani'a e constituita.“ Romanii voru a considera faptulu acesta cá primulu si celu mai necesariu mediu spre a continuá din partesi o directiune politica multu respectabila si unitaria. Ei cugeta, ca cu constituirea comitetului de partita nationala romana au ajunsu la scopulu de a procede in solidaritate uniforma, in sensulu programei fipsate in Miercuri, care e deajunsu cunoscuta. Programulu in sene, cum s'a datu elu la protocolu, se pare a fi atatu de nevinovatu, in catu nu se póte dice in contra-i nimica, pentruca conferinti'a romana din Miercuri dechiaru solonelu (aici insira dechiararea conferintiei nationale, care o scimu), dupa aceea continua:

„In programulu acesta abia se afla ceva periculosu, pentruca romanii vreau numai pe cale legala si prin midilóce legali a ajunge la scopulu intentionatu.

Inse politic'a, prin care e se se castige valóre acestei programe, nu o precepemu nici decatu.

Ei vreau adica una modificare a legiloru, cari

suntu vatamátorie pentru romani. Si cum credu ei, ca voru midilóci acésta? prin aceea, cá se nu id parte la alegerea deputatiloru? Prin aceea ca se nevoiescu a nu implini locurile, care ocupandule in directiunea alésa de ei ar' puté face si lucrarea ceva?

Intr'una tiéra constitutionala pentru executarea unei politice nu se afla altu midilócu, decatu ocuparea terenului in parlamentu. Acesta e loculu, unde in modu pipaitu ori carei nisuntie si opiniuni se póte da expresiune pe cale legale. Aici se póte manifesta catu de expresu (!) un'a politica, si se póte redica la lege din partea parlamentului pe cale legale fara conturbarea pazei, fara cértá (?) si fara revolutiune, (asia e, unde nu predominesce inganfarea, egoismulu, despretiulu si spiritulu de domnire suprematica. — R.)

Romanii transilvani se lepadara inse tocma de acestu midilócu, celu mai importantu, candu -si intr'unira program'a. In adoveru o logica nepriceputa (lui „Hazánk“) si ne pare reu, ca romanii transilvani fura condusi prin program'a Timisiórei pe o cale atatu de eronata. (Urm'a va alege. R.)

Nevrendu, trebuie omulu se-si puna intrebare, in ce modu, cu ce midilóca vreau romanii a ajunge la scopulu defiptu, déca -si au pusu inainte vreunu scopu? Cum vreau ei a scóte la cale una revisiune a legi de uniune, a modificarii legi de nationalitati (numai?) cum voiescu ei a ajunge la aceste tiente positive, déca nu vreau se id parte la alegeri pentru dieta? Dóra pe calea presei? Puterea ei e mare, totusi influinti'a presei romane pana acum nu e cunoscuta nici in lumea mare, ma nici in Ungari'a cea mica (!). Pe calea jurisdictioniloru? Romanii pana acum dispunu inca in pucine municipii asupra maioritatii, (grati'a maiestriloru de legi? — R.); prin urmare incordarile lor si pe campulu acesta ar' deveni nesce demonstratiuni micutele si s'ar imprastia cu totul, fara de nici unu succesu. Ori dóra se voru incorda catra scopulu lor in viéti'a publica? Poporulu romanu inca nu e maturu pentru discussiuni politice, si conducatorii lui nu potu da garantia, ca asemeni discussiuni nu voru degenera in turburari. (Natiunea romana a doveditu, ca e mai moderata si mai civilizata in adunari decatu vecinii lor. — R.)

Suntemu deplinu convinsi, ca lucrurile in Ardélu nu se voru opri numai la politic'a pasiva (incepeti ér' cu Dacoromani'a? — R.). In Transilvani'a locuiescu nu numai romani, ci potemu dice cu deplina securitate, ca in Transilvani'a nu va fi nici unu singuru cercu de alegere, care se nu fia reprezentatu in diet'a Ungariei. (Póte cu 2—5 la suta se fia vr'unu cercu reprezentatu bine? — R.)

Politic'a pasiva asia dar' -si perde pretiulu — precum putea sci aderitorii aceleia?

Ceva totusi trebuie se faca fabricantii programei din Miercuri, cá celu pucinu se mai vorbésca omulu de densii. Si care va fi rezultatulu politicei pasive ce face fiasco?

Se fia óre presemnu pentru acésta consemnatiunea numeloru comitetului sibianu romanu nationalu?

Aici trece in personalitati. — E tristu semnu alu civilizatiunei, unde in diurnalistica se afla o predilectiune a detrage persóneloru din simpla patima de superbia inganfata. Romanulu dice: „Nu sci de suptu ce tufa ésa epurele“, s. s. „Eligit Deus infima, ut confundat fortia. Ne asteptámu la alte reflexiuni dela „Hazánk“ cá diurnalu de

partita liberala, nu la personalitati. Cugetámu, ca va petrunde mai aduncu in judecat'a sa, si va da dreptu partitei nationale romane, ca s'a resolutu pentru pasivitate, déca nu din altu punctu de vedere alu dreptului ignoratu, celu pucinu din punctulu salvarii onórei si alu demnitatii sale nationale, care s'a pusu la pre umilitória proba cu tractarea cu ea cá cu o a cincea róta la carulu statului si inca preste umeru si cu ignorarea totale si a numelui ei. — „Ut non tam pro vitae, quam pro linguae incolumitate certasse videantur“, scriea marele istoricu Gibbon, vorbindu despre conduit'a politicii romaniloru si despre neexorabilele loru incordari, in contra tendintiloru de desnacionalizare; si unu diurnalu din giurulu nostru ar' trebui se presupuna celu pucinu atatu orgoliu nationale intr'o natiune, care are atatea sorori civilizate si potenti, ale caroru simpathii prin o amicabile si drépta tractare a nóstra, a sangelui lor, n'ar fi de prisosu nici partitei lui „Hazánk“. —

„K. K.“ intr'unu articulu respectivu scapà din péna unu principiu mai sanetosu: ca nici unu dreptu comunu alu Ungariei nu se póte exploata de o parte numai, ci elu remane comunu la totu complexulu; dar' apoi dreptulu de limba nu s'a exploata de una singura parte a complexului? Acésta nu o analizaza. —

„S. d. Wochenblatt“, ce ésa in Sibiu, unu diurnalu pré bine redigeatu, carui nu i a torsu mamas'a pe limba, vorbesce cu tonu fórte seriosu si atentivu despre pasivitatea romaniloru in Nr. 11 asia:

„Confer. romaniloru transilvani in Miercuri 7 Martiu a fostu fórte numerosa. Mai cu unanimitate se decide abtinererea dela alegeri de deputati la diet'a Ungariei. Ar' fi lucru eronatu a mesurá strictu consecintiele politice ale acestui conclusu; inse cu multu mai mare eróre s'ar comite alu ignora, dandu din umeri principali.“

„Déca amu avé ocaziune a vorbi cu Domni din Pest'a, le-amu da consiliulu cu tóta sinceritatea, cá se traga in seriósa luare aminte causele acestui conclusu. A buna séma nu e lucru micu, candu una natiune numerosa, ocupata spre a se inaltá cu intetire, întórce dosulu (?) (nu faci'a? Vedi Domnule, ca te retacesci, mergi catra politic'a prepuiitoriloru cu acésta expresiune; coregeo, cá se nu avemu suspitiune despre intentiunea reflexiuniloru Dtale. — R.) catra desvoltarea de statu sustatória, constitutionala, si prin acésta profeséza credinti'a, ca viitoriulu ei diace din afara de desvoltarea acésta de statu. (Acésta nu o dici pe temeulu programei partitei nationale romane, care e pré prospeta si nu 'ti potea esi din vedere, fiindu de buna credintia facia cu acelu conclusu. In 1863 maghiarii din Transilvani'a nu s'au aruncatu intoema in braciele pasivitatii in contra mesuriloru constitutionalu, cari nu le convenia pretensiuniloru lor, drepte nedrepte nu mai vorbimu de ele? Vedi, ca mersesi si pre pe de laturi cu expresiunile de susu. — R.) „Una credintia cá acésta póte avé numai dóue sorginti: desperare de sustarea starii de facia si dubietatea de durarea ei. Astfelu de sorginti cresc suptu furtun'a nescarorva ploi in torente, déca ómenii prin inchipuiri de putere si gadalitura de superbia suntu orbi destulu, pentrucá se nu le astupe de timpuriu. Astuparea ce e dreptu nu se póte intempla prin baionete. Aici ajuta cu totul alte midilóce, care la totu timpulu trebuie se le

aiba omulu spre dispusetiune, déca vré cineva a se numi barbatu de statu si statu: „Cumpetulu (Masshalten) si dreptatea.“

In fine nu trecemu cu vederea, ca „N. fr. Pr.“ reportà despre conferintia, ca s'a resolutu pentru activitate. Documentu despre adeverulu, cum întórtóca „Pres'a“ scirile. —

Braslovu 23 Martiu. „Federatiunea“ din 19 Martiu publica rezultatulu procesului alu II de presa, pe care cu condurerea dictata de anima, ilu reproducemu aici:

„Pest'a 18 Martiu 1869.

Astadi decurse inaintea juratiloru din Pest'a pertractarea procesului intentatu contra redactorului acestui diurnalu pentru publicarea pronunțiamentulu si a numeróseloru dechiaratiuni de a-desiune.

Pre bas'a actului de acusatune publicatu in Nr. 25 alu acestui diurnu, si dupa ce dlu procuroru de statu Carolu Ráth defasiura intr'unu modu violinte ataculu seu contra tuturoru Romaniloru aderinti principiiloru depuse in pronunțiamentu etc. redactorulu „Federatiunei“ cu 11 contra 1 vot. fù dechiaratu de vinovatu (§-lui 9 l. de pr.) si condemnatu la unu anu de inchisóre, muleta de 500 fl. v. a. si suportarea speseloru judec. 30 fl. 4 cr. v. a.“ —

— Eri si adi era érași pline stratele aici de italienii tirolesi, cari in numeru aprópe la 500 se reintórsera dela Ploiesci din Romani'a, fiinduca, cu doi franci pe di, pelunga scumpetea cea mare a victualeloru nu se potura sustiené la munc'a drumului, si societatea Oppenheim le denegà adausu mai mare la diurne. Sermanii trentiosi si flamedi se reintorcu atata amaru de drumu. Li se intinsera aici din partea unoru barbati marinimosi si din partea politiei pucine ajutórie. Indurarea crestinesca cere a intempina cu bine pe celu persecutatu de sórte. —

(Inspectoratu de scóle.) De cateva dile cerculéza si pre la noi cu respectu la instructiunea publica una fama atatu de curiósa, incatu noi pana astadi o luaramu curatu numai de gluma si inca de cele pacalitóre. Dupa ce inse vedemu, ca acea fama nu voiesce se dispara, éca o semnalamu si noi, de si inca totu numai cá curiositate. Se spune adica, cumca pentru districtulu Fagarasiului si pentru alu Brasiovului ar' fi se se denumésca de inspectoriu ministerialu preste tóte scólele de tóte confesiunile unulu dintre asesorii dela tribunalulu municipalu din Fagarasiu. Nu avemu nimicu in contra caracterului privatu alu domnului Jakab, nu ne genéza intru nimicu nici confesiunea sa reformata (calviniana); nu'i luamu in nume de reu nici chiaru sistemátic'a opusetiune, ce face dn. Jakab d. e. elementului romanescu la orice ocașiune, nu, pentruca seimu se apretiamu convictiunile altora, si apoi — ne si simtimu in stare de a si lupta si a respinge opiniunile politice si nationali ale dlui. Causela pentru care nu potemu crede susu atins'a fama sunfu cu totul altele. Dn. G. J. se afla in una etate atatu de inaintata, cu organismulu seu atatu de ruinatu, incatu dlui 'iar' fi curatu preste potintia de a suferi strapatiile si sbuciumaturele calatoriiloru nedespartite de oficiulu inspectoratulu scolasticu. Aaugemu, ca dn. G. J. nici odata in viétia sa publica nu avuse a face cu instructiunea, prin urmare densulu, mai alesu acù, in timpulu nostru, nu póte avé alta idea despre instructiunea publica, decatu pe aceea ce o are orbulu de colóre si surdul de musica. Ar' remané deci, cá denumirea dlui G. J. se fia privita séu numai cá una sinecura de acelea, despre care diariile sciu se spuna fórté multe istorióre curatiele si frumosiele, séu cá una satira asupra invetiamentulu si preste totu a scóleloru din acestea dóua districte. Noi cunóscemu cu totul alti barbati calificati pentru misiunea de inspectori ai scóleloru, éra regimulu ii póte afla, indata ce'i va cauta. Se binevoiesca a publica concursu si va vedé.

Ohab'a *). De si cam tardiu, inse presupunendu, cumca on. publicu cetitoriu va avé piacere a ceti una deslusire mai de aprópe despre in-

templarea obvenita intre comun'a Ohab'a si Vadu pentru folosirea paduriloru aflatórie pe teritoriulu Ohabei, carea intemplan fara de a avé nici umbra de adeveru, s'a publicatu in diurnalulu „Gazeta Transilvaniei“ Nr. 47 si in „Hermannstädter Ztg.“ Nr. 152 a. tr. — totusi -mi iau voie a defasiura urmatóriele puncte privitórie la casulu susmentionatu:

a) On. auctore alu acelu articlu, la celu d'antaiu punctu de purcedere face cunoscutu, cumca comun'a Vadu si comun'a Ohab'a pórtá de mai multi ani procesu pentru dreptulu de proprietate in padurile aflatórie pe teritoriulu Ohabei, si ca Vadu ar' fi si castigatu acelu dreptu, ba ce este mai multu sententiele facute in privinti'a acésta ar' fi ajunsu in valóre de lege, si totusi comun'a Ohab'a nu le respectéza acelea.

Déca d. auctore ar' fi binevoitu a se informa mai bine despre starea lucrului, de siguru nu ar' fi prinsu pén'a in mana spre a publica unu neadeveru, dicundu, ca comunei Vadu prin sententia ajunsa in putere de executiune i s'a recunoscutu dreptulu de proprietate in padurile Ohabei si dsale nu i ar' fi debuitu a se osteni multu in casulu acesta, numai se fi avutu placere a-si deschide ochii mai bine si se fi cetitu sententia ddo. Sibiuu in 12 Decembre 1862 Nr. 80 a inaltei comisiuni dispunatórie despre regularea dreptului de proprietate a fostiloru granitieri din regimentulu I rom. aprobata si prin inalt'a otarire a fóstei cancelarie aul. transilv. regie ddo Vien'a in 17 Maiu 1864 Nr. 4391 si fara nici una dubietate ar' fi aflatu intru aceea, cumca padurile mentionate suntu numai singuru proprietatea eschisiva a comunei Ohab'a, si ca pentru comun'a Vadu s'a sustienutu numai acelu dreptu asia numitu de servitute, care si la insusitu in timpulu sustarei granitiei, adica la adunatu de cranguri de pe diosu (Klaubholz) inse si acesta numai pana atuncia, pana candu pe calea procesului urbarialu in sensulu inaltei patente imperiale din 21 Iuniu 1854 si in legatura cu inaltulu rescriptu din 27 Augustu 1861 se voru regula finalmente astfelu de drepturi.

Éta cum straforméza cineva unu dreptu de servitute, vrendu a i da colórea si insemnatatea unui dreptu de proprietate.

b) Acelu dreptu de servitute la usuatu si 'lu usuaza locuitorii din Vadu pana in diu'a de adi in padurile Ohabei. — Ceea ce caracterisaza obiectulu contrariu, cumca cu respectu la dreptulu de proprietate alu Vadului, se afla sententii ajunse in putere de lege — este aceea ca din partea Vadului s'a inaintatu de óre-si catuva timpu procesu pentru estinderea dreptului de servitute, (inse nu de proprietate) si asupra unoru parti de padure ale comunei Ohab'a, intru care in timpulu sustarei granitiei nici ca au avutu dreptu de a intra singuru cu trupulu, cu catu mai pucinu a trage lemne din acelea.

Si pe langa tóte, ca Ohab'a posede documente, prin care ar' fi potutu combate cererea Vadului, totusi se intemplà unu ce neastéptatu, ca comunitatii Vadu se recunoscù dela I-a si a II-a instantia dreptulu de servitute si asupra acelor parti de padure.

Procesulu inse este recuratu la ultim'a instantia atatu din partea contraria, catu si din partea Ohabei, si pana in diu'a de adi (?) este la inaltulu ministeriu nerelolvatu, prin urmare sententiele inca nu suntu in valóre de lege, dupa cum afirma domnulu auctore.

Motivele dintru care au urmatu introducerea Vadeniloru in padurile mentionate, le retienemu decamdata nedesfasiurate; adaugemu numai atata, cumca comun'a Ohab'a respective reprezentantii aceleia, nefindu apti a se apara la vremea sa, candu la pertractarea intreprinsa spre a se dovedi adeverulu obiectului de cërta, din neprecepere, remase caus'a Ohabei neaparata, éra Vadului i s'a concesu, cá pana la ultima decidere in a 3-a instantia totusi se se introduca locuitorii de acolo in padurile de cërta, la adunatu de cranguri uscate de pe diosu; inse fara securi, numai cu topóra mici si bardi. Dovada este ordinatiunea in reg. guver. din 3 Ian. a. c. Nr. 28943 si sentinti'a oficiolatului districtuale ddo. Fagarasiu 28 Ianuariu a. c. Nr. 473.

c) Obiectiunea comunei Vadu, cumca in tómn'a trecuta s'ar fi alungatu comisiunea emisa pentru introducere — nu este adeverata, si debue se surprandia mirare pe ori cine, ca cum póte asia cevasi da publicitatii — ca-ci in 27 Novembre 1867 comisiunea emisa la faci'a locului in Ohab'a espresu numai din acelu punctu de vedere nu a introdusu pe Vadenii la padure; ca-ci acestia inadulea a merge cu securile la adunatu de cranguri si nevrendu Vadenii a asculta propunerea reprezentantii comunali

de aicia, cá se puna securile secuestru si numai cu topóra se mérga in padure, densii facundu abusu — nu au vrutu a da ascultare, si chiaru judele din Vadu Iacobu Marginénu le-a demandatu a se întórce inapoi. In 3 Iuniu a. c. au primitu Vadenii ordinatiunea inalt. reg. guvern'u a merge la padure numai cu topóra si bardi, ba inca au esitu si una comisiune spre ai introduce; inse Vadenii facundu si atuncia abusu, vedendu, ca nu le succede a merge cu securi mari — nu s'a aflatu niminea, care se mérga in padure; prin urmare comisiunea esita a amblatu, fara nici unu rezultat.

Marturisésca acésta insusi comisariulu, care a fostu la faci'a locului, ca este adeveratu, séu nu! si totu una data se spuna adeverulu, ca avut'a vreunu sufletu de omu din Ohab'a intentiune de a se opune la introducerea Vadeniloru in dreptulu lor? Nu au asteptatu comisiunea insocita de reprezentantii Ohabei in ordine buna introducerea Vadeniloru la padure? Pentru ce nu au venitu? Au nu dovedescu mai multe respunsuri scripturistice ale reprezentantii ohabene aflatórie la convolutulu actualu respectivu, cumca Ohab'a respectéza susmentionat'a inalta ordinatiune guberniale privitória la aceea impregiurare. cumca Vadenii se se folosésca de topóra si bardi la paduritu?

Binevoiesca on. auctore a se convinge despre adeverulu acelor acte, si apoi credu, cumca singuru -si va trage cuventulu inapoi, avendu sufletu crestinescu si credu, ca insusi va dice: cumca Ohabenii n'au avutu nici una intentiune de a se opune.

(Va urmá.)

Telusu 12 Martiu 1869.

Nerusinatele agitatiuni si seduceri ale diverselor parti si au intinsu ghiarale pana pre aici, facundu una partita in contra alteia totu cei stá in potintia. Asia in 11 Martiu in urm'a inspireroi d. br. Kemény dela Ciumbrudu d. V. Miklosiu dede porunca, svatu si indemnare catra toti cei indreptati la alegerea de deputati, cá se se adune la baronulu dela Gald'a, unde se se intieléga, — firesce dupa ce i va fi ospetatu binisioru se le vorbésca dupa cugetulu si intentiunile sale. — Pre candu in 11 se petrecea astfelu de ospetare in Gald'a pre atunci la ingroparea unui omu, tocma pre candu 'lu bagau in mormentu (despre care insemnu, ca candu éra pre lavitia ei veni caruti'a lui Kemény se'lu duca si pre elu, pana la porta (?)). —

Unu maghiariuti veni in cemeteriu si dete la vreo cativa, dintre cari sciea, ca ar' fi indreptatiti la alegere, profesiunea de credenti'a politica in tipariu.

Se nu trecemu cu vederea, nici se damu uitarii cuprinsulu astorufeliu de profesiuni, ci se ni le pastramu, pentruca, póte ca vomu avé lipsa de unele din ele, cu tóte, ca suntu numai cai pe parati, — dupa cum amu vedutu, dorere, pre tardiu! —

In program'a lui Sándor Elek, despre care vorbii profeséza candidatulu deplina restituire a leg. din 1848 si stramutarea pe calea legislatiunei a legeri de invoire intre Austri'a si Ungari'a, despre obiectele comune, 1867 XII, dicundu, ca nu tiene de ultraisti, care profeséza credinti'a „delegationem esse delendam“. — Asi dori a citi unu programu cá acesta de alu ultraistiloru, cu astfelu de principiu, cá la casu de asia, se se indrumaze spionii imputatori, cá mai nainte se-si mature inaintea pragului lor, si, déca ei pe ai sei, cari profeséza principiulu acestu indreptatu in contra legeri fundamentale a statului, nu i condamna, nu i trage la tribunalu, apoi se se relege dloru la adeverulu: „Dat veniam corvis vexat censura columbas“. Pe criminali ii érta, pe nevinovati ii asupresce. — Si: se nu me atingi, pana candu n'ai atinsu pe toti aceia. — S.

Din valea Hatlegului.

In numerulu 13 alu „Gazetei Transilvaniei“ cetimu, cumca cu una resolutiune préinalta a regelui s'a decisu, cá muntii revindicati si locurile militari ale defacutului regimentu secuiescu Ciucu-Treiscaune, si ale regimentulu de cavaleria, se se dè indereptu la comunele ciucane si treiscaunene. La acést'a impartesire se adauge: speramu, ca inaltiatulu imperatoriu, si rege va fi dreptu si cu romanii, cari totudéun'a au fostu neclatitu credintiosi.

Noi inse amu dorí, cá in obiectulu acest'a atatu de interesantu pentru romanii fosti granitieri, se fimu indata in placut'a pusetiune de a audi ceva impartesire faptica si mai imbucuratória.

*) Intardiatu. — R.

In numerulu 21 alu „Gazetei“ din an. 1866 sub titulu: „In caus'a muntiloru revindicati din tienutulu Hatiegului“ s'a fostu amintitu, ca comitetulu permanentu din Sibiiu imputeritu in numele regimentulu romanu I de fruntaria a intreprinde pasii legali in privinti'a proprietatei acestoru munti si implinesce si -si va implini detorinti'a sa, ér' companiele respective din candu in candu voru fi incunoscintiate despre stadiulu, in carele se afla acest'a cauza.

Durere! ca pana in presentu companiile acestui regimentu n'au primitu nici o incunoscintiare de acest'a natura, cu tóte, ca intre agendele acelu comitetu, acest'a e cea d'antaia, ce atinge restituiria muntiloru revindicati la regimentu cá proprietariu.

Totu in numerulu 13 alu „Gazetei“ din a. c. vine inainte denumirea fostulu pana acum practicanu de conceptu la guberniulu transilvanu d. Iulinu de Bardosi cá concipistu la ministeriulu de cultu si institutiune publica. Acésta denumire, cautandu la calitatile, ce le posiede acestu barbatu si deosebi la cunoscintiele in acésta specialitate, de si o salutamu cá bine nimerita, totusi speramu, ca Escelesi'a Sa domnulu ministru de cultu si instructiune, care-si pastréza caracterulu confesionale, va exopera denumirea si a mai multoru individi de confesiunea greco-catolica, ba si crearea unei sectiuni separate gr. catolice la acelu ministru, unde pana acum cu respectu la proportiunea numerica greco-catolicii au fostu mai pucinu decatu toti ceialalti reprezentati! — m. m.

Discursulu d. Adolf Dobrzansky.

Inceputulu cuventarei din Nrii tr., cu care se completéza, e acesta:

Onorabila camera! Dupa parerea mea, dela fericit'a deslegare a cestiunei de nationalitate depinde pacea interna a patriei nóstre, asia dara atributulu, fara de care ea nu-si póte ajunge scopulu seu de statu, nu póte deveni poternica si libera, ba, in impregiurarile de facia ale Europei, nu se póte nici sustiené.

Deslegarea nimerita a cestiunei de nationalitate, prin urmare, este una conditiune de viétia a patriei nóstre, si de aceea rogu cu totu deadinsulu pre onorabil'a camera, se binevoiéscá a ne ascultá cu atentiune pre noi, cari, abatendune dela parerea maioritatiei, staruimu a castigá valóre propriiloru nóstre pareri.

Considerere onorabil'a camera, ca este in cestiune asecurarea patriei comune, care fia-si-ce care natiune a tieriei o numesce a sa, in care inse rolulu principálu i compete afara de tóta indoiél'a natiunei unguresci, care a proportiune este iu maioritate; considerere deci, ca este cu deosebire in interesulu natiunei unguresci cá cestiunea de nationalitate se se desbata din tóte partile, cá se nu se aduca cumva decisiuni, cari, conturbandu bun'a intielegere a cetatieniloru patriei, se ni arunce patri'a in periculu, in casulu unoru eventualitati, cari se potu prevedé.

Considerere onorabil'a camera, ca, dupa cele ce amu auditu eri si adi: ca noi suntemu straini aici, ca noi staruimu a imbucati statulu, a restorná constitutiunea s. c. l., avemu detorintia indoita a ni lamuri situatiunea mai pre largu.

Premiendu aceste, -mi iau voia a dechiará, ca eu nu potiu partení proiectulu de lege alu maioritatiei comisiunei esmise in cestiunea de nationalitate, nici dupa cum l'a formulatu comisiunea centrale, nici dupa cum l'a modificatu esentialminte (si, o marturisescu, fórte amesuratu scopului) dlu Deák; ci din contra voiescu se se iè proiectulu minoritatiei de base pentru desbaterea generale, fiindu convinsu, ca acest'a este mai aprópe de dreptele pretensiuni ale natiuniloru neunguresci, cari -si le-au manifestatu prin mai multe petitiuni si cari, de altmintrea, suntu basate si pre legile positive ale patriei, ba si pre principiile fundamentali ale constitutiunei nóstre.

Ne luandu in consideratiune particularitatile, cari se potu modificá la desbaterea speciale, proiectulu maioritatiei nu se deosebesce de alu minoritatiei prin aceea, ca voiescu a deslegá cestiunea de nationalitate pre basea libertatei individuali, ne primindu arondarea comitateloru, predominarea limbeloru legata de anumitu teritoriu si impartirea proportiunata a oficieloru si demnitatiloru intre natiunii; ci proiectulu maioritatiei se deosebesce in principiu de alu minoritatiei prin aceea, ca-ci se reduce la marginirea libertatiei individuali in privinti'a intrebuintiarei limbei, trecundu cu vederea existinti'a factica si legale a natiuniloru tieriei, si prin acest'a pune fundamentu staruintiei, care in timpulu mai

nou prinde radecina din ce in ce mai tare si care, negandu directu existinti'a natiuniloru neunguresci, recunósce numai pre natiunea unguresca si pre acést'a, cá pre natiune pretinsa politica, staruiesce a o substitui poporulu tieriei, prin urmare, factorulu politicu alu statulu.

Dupa parerea mea acésta procedura este contraria cu procedur'a de pana acum a onorabilei camere si a legelatiunei, ér' in privinti'a statulu ea este periculósá si inimica, ma si necompatibile cu dreptulu positivu, ba cu insa-si constitutiunea nóstra milenaria.

Contraria cu procedur'a de pana acum a legelatiunei pentru aceea, ca-ci legelatiunea a dechiaratu in adres'a sa dela 1861, ca va indestulí interesele nationalitatiloru, respectivu va face tóte concessiunile compatibile cu unitatea si integritatea tieriei, éra acum, precum bine observa amiculu meu M. Dimitrievich, onorabil'a camera purcede cu totulu pre alta base.

Periculósá pentru aceea, ca-ci sterge séu celu pucinu micioréza in gradu mare iubirea natiuniloru neunguresci catra patri'a comune, si defectulu aceste iubiri despoia statulu, in timpu de periculu, de sprijinulu, care nu se póte inlocui prin nici o armata ori catu de numerósá si sumptuósá.

Inicua si necompatibile cu dreptulu positivu si cu insa-si constitutiunea nóstra milenaria pentru aceea, ca-ci cele mai multe natiuni ale tieriei au existatu cá atari in acesta patria inainte de venirea unguriloru, in parte au castigat'o impreuna cu ungurii éra in totu casulu in timpu de o miia de ani au aperatu acésta patria cu poteri comune si cu asemene sacrificie de sange si avere; ca-ci prin urmare nu numai fiacare natiune s'a numitu si se numesce pre sene natiune, si aici si in Transilvania si in Croati'a, ci asia le-au numitu si legile positive ale patriei nóstre si cu acestu nume s'au caracterisatu si se carateriséza pana in diu'a de astadi in constitutiunea nóstra, ce se dovedesce apriatu nu numai prin istoria si prin privilegiile date singurateceloru natiuni, ci mai pre susu de tóte prin legile nóstre.

Onorabil'a camera scie, ca natiunea slovacá de 2½ milióné, pana la venirea unguriloru a formatu statu nedependinte, éra de atunci, sub numirea Superior Hungaria, Superiores Regni Partes, au luatú totudéun'a parte destinsa in legelatiunea, administratiunea si aperarea tieriei; de mai multe ori, precum d. e. sub Mateiu Trencsényi, Ioane Corvinu (Slavoniae, Oppaviae et Liphthoviae dux) si pre timpulu invasiunei turcesci au portatu unu rolú destinsu si in istori'a patriei nóstre.

Onorabil'a camera scie, ca natiunea romana asemenea numerósá au portatu unu rolú poternicu inea pre timpulu Cesariloru Romani, si mai tardiu alianduse cu bulgarii au formatu statu nedependinte; éra dupa venirea unguriloru s'a guvernatu timpu mai indelungatu de voivodi proprii nationali (Voivoda Transalpinus de Omlas et Fogaras) si in mai multe ronduri, cu deosebire pre timpulu regelui Ladislau Kun cu ocaziunea invasiunei Tatariloru, a facutu servitiu destinsu patriei.

Onorabil'a camera scie, ca natiunea serbésca, — din care o parte locuieá aici inainte de venirea unguriloru si se guverná de despoti nationali de cari amintescu legile nóstre, éra ceealalta parte fá chiamata aici de regele Leopoldu I. pentru aperarea tieriei, — pentru servitiile destinsu facute in lupt'a contra turciloru au capetatu teritoriu, administratiune nationale separata, ba si cancelaria aulica separata (Cancellaria illyrica) ce se dovedesce, afara de privilegiile date natiunei serbesci la anii 1690, 1691 si 1695, si prin pertractarile dietali dela 1790, 1791 si 1792, precum si prin art. de lege XXVII: 1790/1 si X: 1792.

Onorabil'a camera scie, ca natiunea nemtiésca, — care are a se considerá de motorulu principálu alu civilizatiunei, de care, dupa asertiunea dlui ministru de culte noi nici odata nu ni aducemu aminte, prescindendu dela partea apusena a tieriei la care se referescu art. XXXVIII: 1588 si altii, prescindendu dela numerósele cetati regesci, in cari si-a asecuratu nationalitatea, au capetatu teritoriu nationale si administratiune nedependinte, atatu in Scepusiu catu si in Transilvania, ce se dovedesce apriatu, afara de numerósele legi ale patriei nóstre, prin privilegiile date pentru sasii din Scepusiu la anii 1271, 1312 si 1778, éra pentru sasii din Transilvania la anii 1206, 1211, 1224, 1289 si 1317.

Onorabil'a camera scie, ca natiunea Jazigiloru (Philistei), Cumaniloru si Ruteniloru, dupa cum dovedesce istori'a, parte a locuitu aici inainte de venirea unguriloru, parte au castigatu patri'a in aliantia cu ungurii, si de aceea, cá cei mai vechi

aliati ai natiunei unguresci au avutu teritoriu deosebitu si administratiune propria, si in art. XLVII: 1498 amintinduse la olalta (Philistei, Comani et Rutheni) se facu atenti, ca, in catu ar' cutezá a conturbá pacea in comitatele vecine cu teritoriile lor, respectivu a eliberá pre iobagi si in venitoriu, voru fi trasi inaintea judecatoriei Palatinului.

In privinti'a Jazigiloru si Cumaniloru se documentéza acést'a preste tóta indoiél'a prin nenumerate litere de privilegiu, anumitu prin privilegiulu datu la 1407 de regele Sigismundu, prin privilegiile date de regii Albertu, Matea Corvinu, Ludovicu II, si in fine prin privilegiulu intaritu de regin'a Mari'a Teresi'a la anulu 1745, precum si prin articlii de lege XI: 1485, XLIV: 1665, LXI: 1659, XXV: 1751, XXV: 1791 s. a.; éra in privinti'a Ruteniloru inainte de tóte prin ceea datina antica: ca teritoriulu li s'a donatu sub numirea „Ducatus“ si s'a intrebuintiatu si cá titlu, asia de Emericu, — care a introdusu mai antaiu servitiulu destinsu si cu influentia alu Ruteniloru la curtea regésca, ce a duratu mai multi seculi, si care, dupa cum documenta istori'a, a muritu cá Dux Missiorum, — asemenea de Bela de sub Andreiu I., mai tardiu de Ioane Corvinu si de principii transilvani, cari au domnitú asupra Ruteniloru si au portatu titlulu de „Dux de Munkacs et Makovitzá.“

O dovedesce acést'a in privinti'a natiunei rutene — abstragundu dela insemnetatea istorica a ducelui Teodoru Koryatovics si a altoru voivodi — acele documente regesci, in cari se afla subscrisu „Dux Ruthenorum“ precum si documentele, in cari se amintescu oficialii voivodulu Ruteniloru. Asia, intre altele, documentulu prea interesantu, cuprinsu si in opulu lui Fejér (codex diplomaticus) datu la an. 1299, de comitele de Beregh Georgiu, in care acest'a insusi se numesce: „Nos Georgius comes de Beregh, officialis dux Ruthenorum.“

O documentéza acést'a in privinti'a Ruteniloru numerósele intariri ale privilegieloru lor, castigate dela regii Ungariei, anumitu la anii 1562, 1573, 1648; rescriptele regiloru indreptate catra universitatea natiunei rutene (Universitati populorum Ruthenorum), dintre cari este fórte caracteristicu rescriptulu, publicatu si in opulu „Notitia foundationis Koriatovicianae“, relativu la reportele intre universitatea natiunei si ierarchia; mai departe scrisorile oficiali dela an. 1747 ale comitatulu Beregh in caus'a supunerei la contributiune a Monosturulu de Muncaci si numeróse legi ale patriei nóstre, a nume art. XXIX: 1500; VI: 1572; IV: 1574; XXVI: 1613; XLVIII: 1616; LII: 1681; XXVII: 1687; si cu deosebire art. mai susu amintitu XLVII: 1498.

Deci natiunea slovacá si cea romana, inea inainte de venirea unguriloru, au dusu o viétia de statu nedependinte, in acésta patria; natiunea serba si cea nemtiésca s'au asediatu aici sub conditiunea administratiunei nationali proprie; éra natiunile Jazigiloru, Cumaniloru si Ruteniloru, cá primii aliati ai natiunei unguresci si partasi la castigarea patriei, au avutu dintru inceputu guvernulu nationale propriu.

Cronica esterna.

Bucuresci 26 Februariu. Me afu in positiune, de a ve comunicá astadi inea cateva detaluri inforatórie, despre asia de multu repetit'a persecutiune a evreiloru din Iasi.

Unu granariu de relegiune israelita, care de mai multu timpu este domiciliatu aici in tíera, intr'o di fá gonitu de o banda selbática prin mai multe strate ale Iasiului, fá ranitu greu prin lovituri de petre, si in locu de a fi dusu in vr'unu spitalu, fá aruncatu in temnitia. Retienerea lui in inchisóre, care a duratu fórte multu timpu, ilu facu pe elu si pe intrég'a sa familia cersietori, si abia, dupa ce elu promise guvernulu romanu, ca va efectúá óre care provisiuni mari pentru armata, fá liberatu.

In timpulu aflarei sale in Tecuciu facu cunoscintia cu mai multi oficiieri rusi prusieni, ingineri, agenti ai lui Bismark, cum si cu persóne fórte intime cu Brateanu, cari cu totu impreuna se silira a'lu induplecá cá se se insarcineze cu mari aprovizionari de cereale, cai, vite de taiare si alte lucruri secrete pentru armata, ce numitulu promise dar' din motive binecuventate nu le implini.

Cu ocaziunea acést'a numitulu granariu a fostu facia, candu se descarcara trei colete pline cu monede de aur si argintu ruse si prusiane, cari fura deschise si dupa ce se scóse o suma considerabile pentru mici scopuri necunoscuté lui, fura éra si inchise si espediate o parte la Iasi, ér' partea cea

mai mare la Bucuresti. Adres'a acestora colete nu a putut se o vedea, ca-ci se tienea foarte secreta. Apoi fu invitat de catre ofiterii intr'o padure, unde la unu focu mare se gatira bucate, se beu vinulu celu mai exelente, se juc'a si la fine, candu unu entusiasm u ore care cuprinse pe toti, se redicara toasturi pentru „infratirea cu imperiulu Daco-Romanu“, pentru Itali'a, pentru santulu „Cearu“, pentru Prusi'a etc., er' asupra Franciei, se esclamaru injuriile cele mai grosave.

In timpul acestei petreceri, numitulu comerciantu afla din gur'a aceluor persoane nisce detaiari foarte interesante. Intre altele, inginerii ii arata planuri, si se mandreau foarte dicundu, ca ar' fi studiatu si ar' fi desemnatu cu deameruntulu totu teremulu trecetorei Turnului rosu si a Temesului, precum si alte puncte strategice despre frontier'a Transilvaniei, si in tinenturile Ungariei precum si Tis'a si Bucovin'a etc. Ofiterii rusesci vorbira foarte animati despre spiritulu de ura contra Turciei, ce ar' exista in intrég'a armata moscovita precum si despre activitatea si geniulu a doi generali rusesci, care s'ar fi ocupandu cu redicarea unoru planuri de operatiune, si totu deodata 'lu incredintase pozitivu despre concentrarea apropiata a unui corpu mare de observatiune langa Prutu, si chiaru despre ocuparea Moldovei de catre rusi. Ofiterii prusiani vorbeau foarte multu despre misiunea lor, care ar' const'a in a facilita trecerea in Romani'a in bande mici a unui numeru de vr'o 1000 de voluntari, cari sosescu din Poloni'a rusa si din Prusi'a, pentru a mari armat'a romana. In timpul calatoriei acestui comerciantu dela Tecuciu la Focsiani, ar' fi isbucnit o certa scandalosa intre ofiterii romani si inginerii prusiani pentru alegerea unui locu pentru infiintarea unui lagaru. Ingerulu superioru prusianu Taufer, prin telegrafu aduse imediatu la cunoscinti'a principelui planulu ce 'lu facuse numitulu, care fu primitu in totalu. Totu asia ca si Principele, care spre a face voia lui Bismark, ce voiesce ca armat'a romana instruita de prusiani se fia redicata la cif'r'a de 80.000 omeni (toti cu pusi cu acu) nu tiene sem'a de nemuliamirile soldatiloru, ale boieriloru si ale poporului intregu, ca prin telegrafu cere necontenitu ajutoriu nou de prusiani, totu asia si agentii sei secreti sci cu mare maiestria se aduca pe drumuri neamblate din Transilvani'a romani cu gramad'a in tie'ra, unde ajunsi, devinu din soldati pentru liberarea fratiloru lor de dincolo. Numitulu comerciantu me informa inca, ca dupa cum a aflatu diutr'unu cercu boierescu, Brateanu ar' pregati o petitiune uriasa (pe care Brateanu o numesce petitiune de asaltu) ce se va subscrie de intrég'a natiune romana, adica celoru din Transilvani'a, Bucovin'a etc., cu care voiesce a infricosia pe Porta.

In cercurile lui Brateanu numitulu vediu cativa straini, care ei fura denunciati ca suntu Mazzinisti. Acestia, dupa invitarea agitatorului italianu, calatorindu Orientulu pentru scopuri lesne de intielesu, se aretara cu cateva dile mai nainte in tote cluburile, unde partisanii lui Brateanu se aduna regulatu, si in care cestiunea Orientulu este la ordinea dilei. Lucrandu independinte, conducatorulu lor ii mangaie cu cunoscutulu proverbii. Amanatu nu e inlaturatu! — La primele dataturi de tunu ce se va dá la Rinu, voru raspunde tunurile orientulu; acésta parere informatorulu meu a gasit'o pretutindeni prodominandu. Totu deodata numitulu granariu ar' fi descoperitu, ca de catuva timpu in oriasiele Principale ale Romaniei a inceputu o mare mania de a se invetia limb'a rusa. Profesori rusi, veniti din Moscva, Petersburg, Odes'a etc., dau in casele cele d'antai lectiuni de limb'a rusa. Carti si diare rusesci suntu cautate si se abonéza la ele cá nici odata pana aici. Fiacare din boierii mari isi dá aerulu si se aréta prin vorbele sale, ca e Rusofilu, si cu deosebire sexulu celu frumosu din Principate isi arata pe facia veneratiunea sa pentru totu ce este rusescu.

In calatori'a se mai departe spre frontier'a Austriei, prin Valachi'a mica, informatorulu meu, nóptea, candu trasur'a se apucase unu drumu pucinu umblatu, spre a scurt'a calea, se vediu de odata suprinsu de nisce „minuni ale Ceriului.“ Elu vediu intr'o departare de o diumetate lege, dupa o colina acoperita cu padure, redicanduse nisce bombe fulmunte, care inluminau intunericimea, si apoi érași cadeau la pamentu. Ca suntu meteori ce cadu din regiunea steleloru acésta elu o sciea; acesti meteori inse ce se redicau dupa pamentu spre ceru

si recadeau érași pre pamentu, ii causara multa bataia de capu.

Diminétia urmatorie inse, sosindu intr'unu satu, se intalni cu unu staroste, care asemenea calatori'a prin tie'ra, si acestia ii esplica fenomenulu veditu. Elu ii spuse, ca unu numeru ore care de soldati romani, care mergu la garnison'a lor, condusi de instructorii lor prusiani, a facutu asta nópte o proba nopturna cu bombele fulmunte, care i a adusu din Prusi'a si suntu menite, a favorisa foarte multu navaliri nopturne asupra inamicului. Totu intr'unu timpu ii mai dise, ca elu (starostele) ar' fi veditu in Bucuresti nisce balone aeriene, fabricate acolo de unu americanu, pentru scopuri resbelnice.

Vedeti dar', ca pregatirile si inarmarile romane pentru unu resbelu, a carui tinenta nimeni nu o esplica nici o propoveduesce, continua contra tuturoru incredintiariloru de pace a puteriloru celoru mari, cursulu lor regulatu. Dar' atunci cum sta cu cestiunea Orientulu? (Dupa „Wanderer“ din 4 Martiu, trad. „Rom.“) —

Madridu 15 Martiu. Siedinti'a cortesiloru a fostu furtunosu. Ministeriulu a acusat pe siefi partitulu republicanu, Orenze si Pierrad, ca in meetingulu tinentu eri pentru abolitiunea conscriptiunei, ar' fi indemnatu pe publicu la rescóla in contra decisiunei cortesiloru si ar' fi proclamatu doctrine subversive.

Pierrad a declarat, ca primesce raspunderea cuvintelor sale.

Orenze a sustienutu, ca caracterulu meetingulu a fostu cu totulu pacificu.

Figuera si altii au declarat, ca partitulu republicanu primesce decisiunea cortesiloru. —

Washington, (prin cablulu transatlanticu) 15 Martiu. Senatul a adoptatu bilulu finantialu alu generalului Schenk, dupa resolutiunea luata in camer'a reprezentantiloru. —

Berlinu 16 Martiu. Reichstagulu a adoptatu definitivu, dupa o a trei'a citire, conventiunea postala intre Prusi'a si Romani'a. —

Parisu 17 Martiu. „Le Constitutionel“ dice: „Franci'a si Belgi'a s'au intielesu asupra unei solutiuni de natura a satisfacéa tote interesele. — „Mon.“

Varietati.

— Pana acum se afla alesi deputati 117 opozitionali si 137 deákisti. —

— Romanii din Mercurea au datu o declarare oficiosa cumulativa la protocolu inainte de inceperea alegeriloru, si se retrasera cu totii. —

— (Croatii si c. Andrassy.) Intr'unu articulu incepetoriu, vorbindu despre primirea cea caldura ce o avu parechi'a Maiestatica in Croati'a, reflectéza „Osten“, ca c. Andrassy ar' fi dusu cu sene preconi séu scriitori, cari marescu lucrurile din ceea ce suntu cá si microscopulu, cari apoi si bucinara prin diurnale, ca ovatiunile aceste au sorgintea lor numai in invoierea cu Ungari'a. „Osten“ denéga si dice, ca suntu false aceste bucinari; ma adauge totu deodata din corespondentie venite deadreptulu din Croati'a, cumca caldurós'a primire are a se atribui numai credintei celei exemplarie a croatiloru catra monarhulu; er' c. Andrassy numai candu se afla in dreptulu Maiestaticiloru Sale -si inchipuiea, ca e aplaudatu pentru simpatii de invoiere; pentrucu pe unde aparea persona lui singura avea primire fara indoiéla rece. Ma o scrisore din Agramu ei descopere, ca mergundu elu singuru in careta pe strat'a Kirchengasse, ar' fi aruncatu croatii, dupa densulu cu tina. Nóue nu ne vine a crede extremitatile, dar' ceva adevéru totu trebuie se credemu la midilocu. Apoi cancelariulu Beust facia cu deputatiunile salutatorie inca n'a ascrisu nici unu meritu invoielii cu Croati'a pentru caldurós'a primire a Maiestaticiloru. —

— Pentru esplotarea carbuiloru de pétra in Bács s'a formatu o societate actionaria in Clusiu. Romanii voru scapa din mana si mamalig'a de pe masa, déca nu se vorcultiva iute prin conveniri si discursuri lumarorie. —

— „Alb.“ referéza, ca in Temisior'a v. presiedintele comit. centralu de alegere -si esi din minti de turbarea, in care cadu, candu unu liberalu maghiaru propuse, cá se se opréca amesteculu deregatoriloru dela influintiarea alegeriloru, cum facu Tormassy in cerc. Lipovei, rumpendu flamur'a liberaliloru si ponendu in locu pe cea deákiana, pentrucu se scandalisaza poporulu, care striga: „Eca

talharii, ca er' vinu se ne beléscu.“ — V. comit. Ormos cá presied. adunarei se descarc'a asupra romaniloru, dicundu, ca vreu se faca statu in statu si se derime imperati'a maghiara, deci tocma, dice, se se impuna deregatoriloru, cá se sparga cu arme tote cluburile si comitetele romanesci, cá numai deputati de parti'a guvernului se se póta alege, si propunerea se primi cu éljen! — Dar' I. Misiciu la dascalitu si spalatu cu sapunu din regiunile libertatii, unde voru fi acele. Ormos vorbi prea kormos, cá cum ar' fi unu Haynau?! —

Bibliografia. A esitu de suptu tipariulu Lucratoriloru asociati antai'a parte din „TRAIANID'A“, poem'a epica de Dimitrie Bolintinenu. — Se afla de vendiare numai la biuroulu gazetei „Albin'a Pindului“, in pasagiulu Romanu in Bucuresti. — Pretiulu este trei sfanti. —

— S'a depusu de vendiare la librariile Socek si Ioanidu urmatoriele „OPERE NOUE“ ale dlui B. P. Hajdeu. — 1. Istori'a tolerantie relogiose in Romani'a: Catolici, protestanti, armeni, mahomedani, lipoveni si israeliti; editiunea 2-a; pretiulu 2 sfanti. — 2. Razvanu si Vidra, drama istorica in 5 acte in versuri; editiunea 3-a, reveditura si adausa cu modeluri de vechi'a limba si versificatiune romana din diaconulu Coresi, Mironu Costinu, metropolitulu Dosofteiu etc.; pretiulu 3 sfanti. — 3. Oda la Boieri, 1848—1869. — Pretiulu 10 bani.

— Au esitu de suptu tipariu „ACTELE SOCIETATIEI TRANSILVANI'A“, cartea III si IV. Adunarea din Maiu si cea din Septembrie 1868. Cá motu brosiur'a are pe frontispitiulu seu urmatoriele cuvinte:

„Mintea, marita natia daco-romanésca in Banatu, in tie'ra romanésca, in Moldov'a, in Ardélu, in tie'ra ungrésca; mintea! Candu te vei luminá cu inventiatur'a, cu luminatele fapte bune, te vei uni; mai alésa natia pe pamentu nu va fi inaintea ta. Cichindélu.

Se afla de vendiare la librariile Socek, Warta s. a. in Bucuresti. — Pretiulu: 67 bani.

— S'a pus sub presa romantiulu intitulatu: „FRANCMASONERIA FEMEILORU“. Acést'a spre bucuri'a ddloru abonati. —

Nr. 91/for. matr. 1869.

Edictu.

Ev'a lui Ioane Mog'a din Orlatu a inceputu inca in 1867 procesu de despartire in contra barbatului seu Vasile Gligoru Pop'a de nascere totu din Orlatu; dar' fiinduca acest'a a parasitu loculu nascerei si locuintei sale, si nu se scie nici acum loculu aáarei (ubicatiunea) lui, deci prin acést'a — numitulu Vasile Gligoru Pop'a — se provóca, cá in terminu de unu anu si o di, se se infacisiezé inaintea subscrisului foru matrimoniale; ca-ci neinfacisanduse pana la terminulu indigitatu, caus'a divortiale urdita de soci'a sa in contrai, se va pertract'a si decide -si in absentia lui — dupa tinentorea si intielesulu s. canone ale besericei nóstre.

Dela scaunulu protopopescu gr. cat. alu Sibiuului, cá foru matrimoniale de 1-a instantia.

Sibiu in 20 Martiu n. 1869.

Ioane V. Rusu m/p.

protopopu cá presiedinte forului matr. de 1-a inst.

1—3

Concursu.

Pentru ocuparea postulu de fizicu montanu, in comun'a montana Rosi'a, in comitatulu Albei inferioare, se deschide din nou concursu:

Cu statiunea acésta e impreunatu unu salariu anualu de 750 fl. v. a., unu intretienementu pentru calu de 120 fl., bani de cortelu 100 fl. si dreptulu de pensiuone dupa normele prescise pentru oficialii de statu.

Doritorii de a ocupa acésta statiune au a-si substerne cererile lor instruate cu documentele recerute, despre perfectiunea in studiulu medicalu, despre cunoscinti'a perfecta a limbei romane si maghiare, — pre calea autoritatiloru locale superioare, la „Directiunea fondului pisetatu din Abrudu si Rosi'a“ in Abrudu, celu multu pana la ultim'a lui Martiu a. c. —

Dela directiunea fondului pisetalu din Abrudu si Rosia.

Abrudu in 20 Februaru 1869.

3—3

CURSURILE

la bursa in 23 Martiu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 90	cr. v. a.
Augsburg	—	—	123 „	„
London	—	—	125 „ 10	„
Imprumutulu nationalu	—	—	62 „ 85	„
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	71 „ 50	„
Actiile bancului	—	—	728 „	„
„ creditulu	—	—	304 „ 40	„